

Amor refredat

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Lluís Ballester i Pallardó (València, 1773-1817) és autor del drama *Amor destrona monarcas y rey muerto*. El títol és *Amor destrona monarcas y rey muerto por amor*.

Fan monòton Simenon

Simenon escriu en la novel·la *El gat* que Émile es despertà a les sis (“il s’éveille à six heures”), com havia fet tota la vida i que el seu pare també es llevava d’hora (“son père, lui aussi, se levait de bonne heure”). Un mal escriptor hauria repetit el verb *despertar*, i hauria escrit que Émile es despertava a les sis i que el pare també es despertava d’hora. Això és precisament el que ha fet Lluís Maria Todó en la traducció que li ha publicat Quaderns Crema.

Supressió acastellanada

La barca que mena Alcía amb l’Ovella llisca suaument, a vegades entre males herbes i altres vegades sota els arbres, “però sempre entre les ribes escarpades, que s’alçaven fins més amunt dels seus caps” (“but always the same tall river-banks frowning over their heads”). L’edició labutxaca-Salvador Oliva elimina –a diferència de les dues edicions catalanes anteriors, la de Víctor Compta i la d’Amadeu Viana– les ribes escarpades que s’alcen fins més amunt dels seus caps, com fa l’edició castellana de Càtedra.

Manuel Brunet, esborrat

Joan Estelrich diu en els seus *Dietaris* (Quaderns Crema) que fa connexió amb En Brunet –Manuel Brunet– a *La Publicidad* el 5 de setembre del 1918. Brunet és absent de l’índex.

Hi ha grutes i grutes

Definició de la gruta marina, introduïda pel DIEC2: “Gruta en un penya-segat produïda per l’onatge”. I les que no han estat produïdes per l’onatge com s’han de dir?

Recuperada la tasca cultural de Josep M. Corredor, més enllà de la seva vinculació amb Pau Casals

Xavier Febrés recorda en el documentat llibre *Els últims dies de Machado*, acabat de publicar per l’editorial la Mansarda, que va ser Josep M. Corredor (Girona, 1912-Perpinyà, 1981), el secretari de Pau Casals, la persona que va decidir, amb l’aval del violoncel·lista, de sensibilitzar l’opinió pública per aconseguir una tomba –i que fos, a més, digna del personatge– per a Antonio Machado, al cementiri de Cotlliure, les despulles del qual es trobaven provisionalment recollides en el panteó d’una família de Cotlliure. Ho va fer amb l’article “Un grand poète attend son tombeau”, publicat a *Le Figaro littéraire* el 12 d’octubre de 1957. Ara tenim ocasió de llegir el text gràcies al qual la tomba acabaria sent una realitat, traduït al català. El recull el llibre *Contra la valoració de la mediocritat*, publicat per l’editorial Acontravent. El volum que s’obre amb una biografia de l’intel·lectual escrita per Francesc Moreno, curador alhora de l’edició, i es completa amb un aplec d’articles i assaigs de Corredor.

L’article del *Figaro littéraire*, com diu l’entrada, va ser una iniciativa de Pau Casals: “Amb el suport de Pau Casals, que ens va escriure amablement amb aquest propòsit, els amics i admiradors de l’obra de Machado prenen la iniciativa d’aconseguir-li una tomba. Nosaltres ens adherim de tot cor a aquesta idea que ha d’esdevenir un homenatge de tots els homes de lletres a un gran poeta d’aquest segle”.

Corredor, diu Febrés, també va enviar la crida de forma personal a sis escriptors francesos cèlebres, dels quals tres van respondre generosament, Albert Camus, René Char i André Malraux. De forma quasi paradoxal, escriu Francesc Montero, per la seva banda, va haver de ser un català a l’exili qui, des de França, iniciés una campanya que permetés donar una sepultura digna a Antonio Machado. “Aquest exemple –conclou Montero– constitueix, al nostre entendre, una evidència del tarannà compromès i gens gregari de l’autor”.

L’antologia d’Acontravent pretén, diu el curador del volum, il·lustrar la varietat d’interessos de Corredor en clau catalana durant tota la seva maduresa, així com oferir al lector aquells exemples que avui mantenen interès. Així, hi podem trobar articles dedicats a l’anàlisi de la situació i perspectives catalanes durant la postguerra de la segona guerra mundial; comentaris sagaços dels indicis de revifalla de la vitalitat cultural catalana; assaigs sobre escriptors i pensadors catalans i espanyols, així com indicacions sobre el camí que calia seguir en el terreny cultural, lingüístic i literari durant el procés d’obertura franquista.

La publicació del llibre coincideix amb una reedició, a càrrec de les Edicions de la Ela Geminada, de les seves *Converses amb Pau Casals*, text publicat en francès el 1955 i traduït en catorze països. L’anterior edició catalana, la segona, era del 1974, i la primera, del 1967.

Josep M. Corredor va decidir treure’s la vida a Perpinyà el 29 de setembre de 1981, “exhaust i amb la boca seca de paraules per oferir, potser amb la sensació que no tenia lloc en el nou escenari de la transició”, diu Francesc Montero.

Fotografia del 1935 de Corredor, corresponent al seu carnet d’estudiant de la Universitat de Barcelona.